

ПРИЧИНИ БЕЗРОБІТТЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО

студентка гр. МК-91 Коваленко Я. А.

Глобальний економічний спад викликав глибоку й широкомасштабну економічну кризу, що різко збільшує чисельність безробітних, провокуючи соціальну напругу, політичну нестабільність та збільшуючи можливі ризики для безпеки країн.

Безробіття – одна з основних соціально-економічних проблем сучасного етапу розвитку економіки, за якого кількість бажаючих отримати роботу є більшим, ніж є в наявності робочі місця. Для України основним секторами, що постраждали внаслідок фінансової економічної кризи є промисловість та будівництво.

Причини виникнення безробіття в Україні можна поділити:

- на міжнародному рівні: низька конкурентоспроможність економіки, її надмірна відкритість і слабкий державний захист внутрішнього ринку; відсутність національних пріоритетів розвитку; неефективна участь у процесах регіональної економічної інтеграції; дезорієнтація курсу зовнішньоекономічної політики;

- на макрорівні: системна криза; структурні зрушення; деіндустріалізація; інституційні деформації; тінізація економіки;

- на мікрорівні: криза праці та системи менеджменту; поглиблення відчуження найманих працівників від праці і власності;

- на особистісному рівні: зниження рівня освіти та кваліфікації; несформованість нових ціннісних орієнтирів та ринкової мотивації [1].

До негативних наслідків безробіття можна віднести наступне:

- соціальні наслідки: посилення соціальної напруги; загострення кримінальної ситуації; зростання кількості психічних захворювань; посилення соціальної диференціації; падіння трудової активізації; послаблення мотивації до праці; зниження продуктивності праці; відтік найбільш кваліфікованих працівників за кордон;

- економічні наслідки: скорочення податкових надходжень; зменшення ВВП країни; падіння життєвого рівня, втрата кваліфікації безробітних; зростання витрат на допомогу безробітним; скорочення виробництва; нівелювання цінності результатів навчання.

Так, до позитивних наслідків безробіття слід віднести:

- соціальні: підвищення соціальної цінності робочого місця; збільшення особистого вільного часу та свободи вибору місця роботи; зростання соціальної значущості та цінності праці;

- економічні: створення резерву робочої сили для структурної перебудови економіки; зростання конкуренції між працівниками; стимулювання підвищення інтенсивності та продуктивності праці; можливість для безробітного використати перерву в зайнятості для власної перепідготовки, перекваліфікації або підвищення рівня освіти.

В результаті позитивних наслідків можна простежити таку тенденцію: зростання виробництва; поява нових підприємств; підвищення ефективності праці зайнятих [2].

Державна служба статистики повідомляє, що в Україні в січні 2012 р. рівень безробіття зріс до 1,9%, станом на 1 лютого 2012 р. в Державній службі зайнятості було зареєстровано 520,9 тис. безробітних (482,8 тис. у грудні), з них 398,4 тис. (365,3 у грудні) тис. отримують допомогу з безробіття [3].

В сучасних умовах зростання кількості безробітних супроводжується під впливом впровадження нового Податкового кодексу. Однією із основних нововведень якого стало обмеження прав дрібних підприємців, зокрема, і щодо сплати єдиного податку, а також винайму робочої сили.

Це має серйозний вплив на малий бізнес, бо він зазвичай є більш мобільним зі створення нових робочих місць. Обмеження бізнесових можливостей дрібних підприємців може призвести до збільшення кількості безробітних.

Крім того, зростання числа безробітних може відбитися і на успішності планів уряду щодо пенсійної реформи, адже внески до Пенсійного фонду, дефіцит якого у 2010 році склав 34.4 мільярди гривень, сплачуються саме із зарплати працюючих осіб [4].

Отже, можна стверджувати, що негативних наслідків безробіття значно більше, ніж позитивних, вони більш масштабніші та становлять загрозу національному розвитку і національній безпеці країни.

1. Причини безробіття в різних умовах економічного розвитку України та методи її подолання: [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/21_2/196_ZAJ.pdf

2. Н.М.Заярна, А.Р.Севрюкова / Вплив безробіття на суспільство та його соціально-економічні наслідки: [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/21_2/309_Zaj.pdf

3. Рівень безробіття в Україні // Про гроші: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/~1/2012/02/16/269711>

4. Безробіття в Україні/День у житті країни/ВВС: [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.bbc.co.uk/ukrainian/news/2011/02/110219_ukraine_jobless_az.shtml